

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

HOÀNG THỊ CHIÊN

**TÍCH HỢP KIẾN THỨC LIÊN MÔN
TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

HOÀNG THỊ CHIÊN

**TÍCH HỢP KIẾN THỨC LIÊN MÔN
TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: LL&PPDH Bộ môn Lý luận chính trị

Mã số: 8.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ KHƯƠNG

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn này do bản thân tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Nguyễn Thị Khương - giảng viên Khoa Giáo dục Chính trị - Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên.

Các số liệu, kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Mọi thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Hoàng Thị Chiên

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này hoàn thành là nhờ sự nỗ lực, cố gắng của bản thân dưới sự hướng dẫn khoa học của TS Nguyễn Thị Khương và sự động viên giúp đỡ của gia đình, người thân, đồng nghiệp và bạn bè.

Trước hết, em xin được bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc đến cô giáo - **TS Nguyễn Thị Khương** đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ em về tri thức, phương pháp và kinh nghiệm nghiên cứu trong suốt quá trình thực hiện luận văn.

Em cũng xin chân thành cảm ơn các nhà khoa học trong Hội đồng đánh giá luận văn đã có nhiều góp ý về mặt khoa học để em hoàn thiện luận văn được tốt hơn; Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo - Bộ phận sau đại học cùng các thầy cô giáo khoa Giáo dục Chính trị, trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho em trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu tại trường.

Cuối cùng, xin được chân thành cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp và người thân đã động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành tốt khoá học này.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Hoàng Thị Chiên

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các ký hiệu, các chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu của đề tài.....	3
3. Nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài	3
4. Đối tượng, khách thể và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
5. Phạm vi nghiên cứu	3
6. Phương pháp nghiên cứu của đề tài.....	3
7. Giả thuyết khoa học	4
8. Những đóng góp mới của đề tài	4
9. Kết cấu của đề tài.....	4
NỘI DUNG	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA TÍCH HỢP KIẾN THỨC LIÊN MÔN TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN CHỢ ĐÒN - TỈNH BẮC KẠN	5
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	5
1.1.1. Các công trình nghiên cứu nước ngoài.....	5
1.1.2. Các công trình nghiên cứu trong nước	7
1.1.3. Những nội dung luận văn tiếp tục nghiên cứu	13
1.2. Cơ sở lý luận của tích hợp kiến thức liên môn trong dạy học GDCD ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	14

1.2.1. Khái niệm về tích hợp, dạy học tích hợp kiến thức liên môn	14
1.2.2. Khái niệm tích hợp kiến thức liên môn và dạy học tích hợp kiến thức liên môn trong môn GDCD ở THPT	19
1.3. Sự cần thiết, những thuận lợi và khó khăn trong tích hợp kiến thức liên môn vào dạy học môn GDCD ở Trung học phổ thông	22
1.3.1. Sự cần thiết trong tích hợp kiến thức liên môn vào dạy học môn GDCD ở Trung học phổ thông	22
1.3.2. Những thuận lợi và khó khăn trong tích hợp kiến thức liên môn vào dạy học môn GDCD ở Trung học phổ thông	26
Kết luận chương 1.....	29
Chương 2: THỰC TRẠNG VÀ QUY TRÌNH XÂY DỰNG CHỦ ĐỀ TÍCH HỢP KIẾN THỨC LIÊN MÔN TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN	30
2.1. Thực trạng tích hợp kiến thức liên môn trong dạy học GDCD ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	30
2.1.1. Khái quát và tình hình dạy học môn Giáo dục công dân các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	30
2.1.2. Thực trạng tích hợp kiến thức liên môn trong dạy học môn GDCD ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	39
2.2. Quy trình xây dựng và tổ chức dạy học chủ đề tích hợp liên môn trong dạy học GDCD ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	48
2.2.1. Quy trình xây dựng chủ đề tích hợp liên môn trong dạy học GDCD ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	48
2.2.2. Quy trình tổ chức dạy học chủ đề tích hợp liên môn trong dạy học GDCD ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	54
Kết luận chương 2.....	56

Chương 3: THỰC NGHIỆM VÀ ĐỀ XUẤT MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ TÍCH HỢP KIẾN THỨC LIÊN MÔN TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN CHỢ ĐỒN - TỈNH BẮC KẠN.....	57
3.1. Thực nghiệm sư phạm	57
3.1.1. Mục đích thực nghiệm	57
3.1.2. Kế hoạch thực nghiệm	57
3.1.3. Nội dung thực nghiệm	57
3.1.4. Đối tượng, thời gian thực nghiệm	58
3.1.5. Kết quả thực nghiệm.....	58
3.2. Một số giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả tích hợp kiến thức liên môn trong dạy học môn GD&DC ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	64
3.2.1. Tăng cường công tác chỉ đạo, lãnh đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo đối với dạy học tích hợp kiến thức liên môn trong GD&DC ở các trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	64
3.2.2. Tăng cường năng lực dạy học tích hợp cho giáo viên Giáo dục công dân ở các trường THPT huyện Chợ Đồn.....	67
3.2.3. Bồi dưỡng, nâng cao năng lực tự học cho học sinh đáp ứng yêu cầu dạy học tích hợp liên môn trong dạy học Giáo dục công dân ở các trường THPT huyện Chợ Đồn.....	72
Kết luận chương 3.....	76
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	77
DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN VĂN	79
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	80

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CNH - HĐH	Công nghiệp hoá – Hiện đại hoá
GDCD	Giáo dục công dân
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
PPDH	Phương pháp dạy học
THPT	Trung học phổ thông
SGK	Sách giáo khoa

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 2.1. Thái độ của HS đối với môn Giáo dục công dân.....	34
Bảng 2.2. Năng lực nhận thức và phương pháp học tập môn GDCD của HS ..	35
Bảng 2.3. Tình hình sử dụng và đổi mới phương pháp dạy học môn GDCD...	36
Bảng 2.4. Tình hình dạy học môn GDCD của giáo viên	38
Bảng 2.5. Các lĩnh vực kiến thức được GV tích hợp trong chương trình dạy học.....	43
Bảng 2.6. Ví dụ một số chủ đề tích hợp kiến thức liên môn trong dạy học môn GDCD ở trường THPT huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	52
Bảng 3.1. Nhận thức của HS sau khi học xong chủ đề tích hợp kiến thức liên môn	58
Bảng 3.2. Kết quả kiểm tra nhận thức của HS	61

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong lộ trình đổi mới đồng bộ từ nội dung đến phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá ở các trường phổ thông theo định hướng phát triển năng lực của HS trên tinh thần Nghị quyết 29 - NQ/TU về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, việc tăng cường năng lực dạy học theo hướng “tích hợp, liên môn” là một trong những vấn đề được Bộ Giáo dục và đào tạo ưu tiên, khuyến khích thực hiện.

Ngày nay, trước yêu cầu hội nhập hóa, toàn cầu hóa, đòi hỏi HS khi giải quyết một vấn đề trong thực tiễn, bao gồm cả tự nhiên và xã hội, cần phải vận dụng tổng hợp các kiến thức liên quan đến nhiều môn học khác nhau. Điều đó, chỉ có thể thực hiện tốt nhất thông qua tích hợp các kiến thức liên môn trong quá trình dạy học. Tích hợp trong dạy học, giúp cho HS tránh được tình trạng phải học lại nhiều lần cùng một nội dung kiến thức ở các môn học khác nhau; giúp HS tăng cường vận dụng kiến thức tổng hợp vào giải quyết các tình huống thực tiễn, ít phải ghi nhớ kiến thức một cách máy móc, giáo điều sách vở. Dạy học theo các chủ đề liên môn còn giúp cho giáo viên không những giảm tải được việc dạy các kiến thức liên môn trong môn học của mình mà còn có tác dụng bồi dưỡng, nâng cao kiến thức và kỹ năng sư phạm cho giáo viên. Dạy học tích hợp, được thực hiện ở nhiều môn học khác nhau, trong đó có môn GDCD.

Tích hợp kiến thức liên môn trong dạy học môn GDCD là đưa những nội dung giáo dục có các kiến thức liên quan giữa môn GDCD với các môn học khác như Văn học, Lịch sử, Địa lý, Sinh học... vào quá trình dạy học như: tích hợp giáo dục đạo đức, lối sống; giáo dục pháp luật; giáo dục chủ quyền quốc gia về biên giới, biển, đảo; giáo dục sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, bảo vệ môi trường tự nhiên, an toàn giao thông, phòng chống xâm hại tình dục trẻ vị thành niên... Tuy nhiên, với mục tiêu là phát triển năng lực HS, dạy học